

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobce **O. L.**, nar. X, státní příslušnost X, t.č. PoS Kostelec nad Orlicí, Rudé armády 1000, zast. JUDr. Annou Doležalovou, advokátkou AK Praha 1, Politických vězňů 911/8, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM**, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 10. 2014, čj. OAM-398/ZA-ZA08-K08-2014, **t a k t o :**

I. Žaloba se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 24. 10. 2014 žalovaný správní orgán zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany a tuto mu neudělil, s odkazem na ust. §§ 12 – 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění. Proti tomuto rozhodnutí brojil žalobce žalobou, v níž namítal porušení ust. §§ 2, 3, 50, 52 a 68 správního řádu, tedy, že žalovaný nezjistil stav jeho věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v nezbytném rozsahu, nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Soudem ustanovená zástupkyně pak žalobu dne 15. 1. 2015 doplnila, zejména uvedla, že není dostatečně vyargumentováno neudělení doplňkové ochrany žalobci.

V případě návratu mu hrozí vážná újma spočívající v mučení nebo nelidském či ponižujícím zacházení nebo trestání, ve smyslu ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu. Žalobce nenastoupil k výkonu povinné vojenské služby, což je na Ukrajině posuzováno jako trestný čin, za nějž žalobci dle jeho sdělení hrozí trest odnětí svobody až na pět let a ačkoliv si správní orgán neobstaral jedinou zprávu o stavu vězeňství na Ukrajině, ze zpráv ze země původu jasně vyplývá, že tamní podmínky ve věznicích jsou tristní. Dle informace USDOS-US Department of State jsou podmínky ve věznicích a detenčních centrech velmi špatné, nesplňují mezinárodní standardy a vážně ohrožují zdraví vězněných osob. Přetíženost věznic, zneužívání vězňů, špatná hygiena, nedostatek vhodného osvětlení, jídla a zdravotní péče jsou přetrvávajícími problémy. Žalovaný se nesnažil objektivně zjistit, jaká situace panuje v ukrajinských věznicích, ani v armádě, které se žalobce obává. V řízení nebyly v této souvislosti použity dostatečně aktuální zprávy, žalovaný se dostatečně nevypořádal s neustále se zhoršující bezpečnostní situací na Ukrajině. Žalobce konstatuje, že ačkoliv k eskalaci konfliktu došlo pouze v některých oblastech Ukrajiny, je politická situace napjatá v celé zemi, a to i v souvislosti s vjezdem ruských ozbrojených sil, země si vyhrožují použitím jaderných zbraní, hrozí další eskalace konfliktu. Je proto navrhováno zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení. V replice ze dne 8. 4. 2015 pak zástupkyně reagovala na vyjádření žalovaného, uvedla, že doplnění žaloby obsahuje konkrétní právní argumentaci, žalobce navíc namítl, že o vězeňství na Ukrajině si žalovaný neobstaral žádné informace, ačkoliv žalobce v řízení tvrdil obavy z uvěznění za spáchání trestného činu – nenastoupení vojenské služby. Žalovaný nezkoumal ani situaci, panující v ukrajinské armádě a nedostatečnými jsou i jeho zjištění ohledně aktuální bezpečnostní situace.

Z písemného vyjádření správního orgánu ze dne 20. 2. 2015 plyne, že námitka o míře zjištění skutečného stavu věci, s ohledem na okolnosti konkrétního případu a k rozsahu a úplnosti zjištěného stavu, se žalovanému jeví jako účelová, vykazuje znaky paušálního výčtu zákonem stanovených důvodů bez identifikace skutkových a dějových podstat. Žalovaný odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 21. 9. 2006, čj. Azs 221/2005. V něm soud řešil oprávněnost žalobního tvrzení o nedůsledném zjišťování skutečného stavu věci a dospěl k závěru, že takové tvrzení není oprávněné za stavu, kdy žadatel sám neuvedl v řízení skutečnosti či důkazy, které pro takové tvrzení svědčí. Žalovaný váže vznik vážné újmy v režimu doplňkové ochrany na dvě kumulativní podmínky, a to .. „být vystaven trestu smrti nebo být podroben mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, jakož i vážnému ohrožení života nebo tělesné integrity“ a na podmínku posouzení míry a intenzity porušování lidských práv. V této souvislosti pak konstatuje, že při hodnocení bezpečnostní situace na Ukrajině z pohledu stavu dodržování lidských práv vycházel z průběžně aktualizovaných informací Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, z informací, poskytnutých Zvláštní pozorovací misí na Ukrajině a z informací poskytnutých MZV ČR a ZÚ ČR Kyjev. Zohlednil rovněž dekrety Prezidenta Ukrajiny o částečné mobilizaci, tedy vycházel z objektivně relevantních informací týkajících se bezpečnosti v zemi původu žalobce, ve vazbě na stav a míru dodržování lidských práv na Ukrajině a dospěl k závěru, že tvrzení žalobce není na místě, protože podklady si opatřil dostatečné. Bylo tak ve věci žalobce vycházeno ze spolehlivě zjištěného stavu, úkony, učiněné ve správním řízení byly provedeny řádně, včas a úplně, při aplikaci volné úvahy hodnocení, které nevybočilo z ustálené judikatury. Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Náhradu nákladů řízení žalovaný neúčtoval.

Ze správního spisu plyne, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 21. 8. 2014, uvedl, že je státním občanem Ukrajiny, téže národnosti, na Ukrajině žije jeho matka, manželka a dvě děti. Je ženatý, do odjezdu z vlasti žil ve Skomorochi v Ternopolské oblasti. Je pravoslavného vyznání, má SŠ vzdělání v oboru plynových zařízení, pracoval jako opravář, vodoinstalatér. Do ČR přijel autobusem dne 20. 7. 2014 na návštěvu, jako důvod své žádosti uvedl obavy z nástupu do armády, nechce válčit, navíc zaslechl, že ukrajinská armáda nemá zbraně, neprůstřelné vesty a bojí se o život a má starost o rodinu. Chtěl by zde najít práci, na Ukrajině není budoucnost, proto by rád, aby za ním mohla přijet i rodina. Dne 9. 9. 2014 byl s žalobcem proveden pohovor, uvedl, že dostal povolávací rozkaz a že je všeobecně známo, že pokud chce člověk zůstat živý, musí si sám koupit neprůstřelnou vestu. Pracoval jako operátor plynového zařízení. Do ČR přijel s manželkou a dětmi na návštěvu na pozvání, zde se dozvěděl, že mu přišel povolávací rozkaz, je známo, že odvádějí lidi bojovat na východ Ukrajiny. Manželka s dětmi odjela a žalobce zde zůstal, sdělila mu, že mu stále chodí předvolání. Obcházejí prý domy a odvádějí muže pod nátlakem bojovat. Odvádějí prý i postižené. Kdyby byl odveden, kdo by živil rodinu. Jeho důvodem jsou proto probíhající boje na Ukrajině, dají na 4 lidi jeden automat, posílají je do boje jako živé maso. Posléze dodali rezavé zbraně, když člověk odmítne narukovat, hrozí mu 5 let vězení. Toto viděl jako pořad v televizi, když muži odmítli bojovat, odvezli je rovnou do vězení. Přestěhovat do Ruska se nechce a na Ukrajině je to všude stejné. Žádné potíže doma neměl, rozhodl se zde zůstat až poté, co mu bylo příbuznými sděleno, že dostal povolávací rozkaz. Manželka nemá práci. Žalobce je v kontaktu s příbuznými přes internet. V Praze pobývá manželčina matka, žalobce uvedl, že by se vrátil domů, pokud by přestaly boje. Dne 16. 10. 2014 byl žalobce seznámen s podklady, které si žalovaný shromáždil za účelem posouzení jeho situace, uvedl, že vnímá jejich nezávislost, domnívá se, že jsou pravdivé, ukrajinské zdroje tolik pravdivé nejsou. Nenavrhoval žádné doplnění podkladů.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a konstatoval, že závažnějších pochybení v průběhu správního řízení a v napadeném rozhodnutí neshledal. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s., a to se souhlasem obou účastníků řízení.

Zákon o azylu upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního

zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
- c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
- d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

- a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,
- b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,
- c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 11

Soud po pečlivém přezkoumání věci dospěl k závěru, že žalobce ve svých námitkách neatakuje neudělení azylu dle § 12 zákona o azylu, naopak, i v doplnění žaloby konkrétně namítá zejména neudělení doplňkové ochrany za situace, kdy se na návštěvě v ČR dozvěděl, že mu přišel povolávací rozkaz a v této souvislosti poukazuje na to, že ukrajinská armáda není adekvátně vyzbrojena, a že pokud by nastoupil, hrozí mu i smrt, pokud by nenastoupil, hrozí vězení, v němž nejsou dobré podmínky. Je tak nasnadě, že žalobce nejen neuváděl v průběhu správního řízení žádné skutečnosti, které by bylo možné podřadit pod znění ust. § 12 písm. a), ani takové skutečnosti prakticky nenamítal v samotné žalobě. Žalobce nebyl ve své vlasti nijak pronásledován, uvedl, že žádné potíže neměl, soud je pak přesvědčen, že žalobcem uvedené skutečnosti nelze podřadit ani pod ust. § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobcem uvedené skutečnosti i žalobní námitky nelze uzavřít jako azylově relevantní obavy z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Ostatně, s odůvodněním skutečnosti, že žalobcem uváděné obavy pod ust. § 12 písm. b) zákona o azylu podřadit není možné se žalovaný, dle přesvědčení soudu, zcela dostatečně a vyčerpávajícím způsobem vypořádal na str. 3 a 4 svého rozhodnutí, když odkázal co do hodnocení branné povinnosti jako základní státoobčanské povinnosti nejen na mezinárodní dokumenty - Úmluvu o právním

postavení uprchlíků, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech či Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, ale i Úřad Vysokého komisaře Organizace spojených národů pro uprchlíky a jeho stanovisko z 1. 10. 1999 i další materiály, konečně pak i soudní judikaturu, konkrétně rozhodnutí Vrchního soudu v Praze z 16. 7. 1998 a Nejvyššího správního soudu v Brně z 22. 12. 2004. Pro vyslovení neexistence důvodů, hodných zvláštního zřetele, měl pak dle přesvědčení soudu žalovaný dostatečné podklady, úvaha o případném udělení humanitárního azylu je zcela v jeho kompetenci. Protože podmínky ust. § 13 a § 14b) žalobce nesplňuje, soud se v dalším zabýval pouze námitkami, směřujícími k nedostatečnému zhodnocení žalobcovy situace s ohledem na naplnění podmínek ust. § 14a) zákona o azylu. Žalobce v podstatě tvrdil, že žalovaný si nezaopatřil potřebné informace o velmi špatné situaci ve věznicích Ukrajiny, ani o aktuální bezpečnostní situaci. Stížnost žalobce na to, že žalovaný nezabezpečil žádnou podrobnější zprávu či informaci o situaci ve vězeňství na Ukrajině soud nezhodnotil jako důvodnou, neboť považuje za dané situace za dostačující odůvodnění správního orgánu na str. 7 napadeného rozhodnutí, kde mj. žalovaný odkazuje na rozsudky Evropského soudu pro lidská práva, které při interpretaci pojmu „nelidské nebo ponižující zacházení či trest“ vycházejí ze závěru, že pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení článku 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, s tím, že doplňkovou ochranu v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu lze shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně a bezprostředně hrozí, nikoliv tam, kde vůbec nemusí nastat či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat. Žalobce v rámci správního řízení pouze sdělil, že nechce bojovat, mohla by mu hrozit i smrt, pokud by odmítl nastoupit do armády, hrozil by mu i případně trest odnětí svobody do 5 let a neměl by kdo živit rodinu. O obavách z tristní situace ve věznici žalobce nehovořil, soud proto nespatriř žádný důvod, pro který by měl vytknout správnímu orgánu, aby domýšlel naznačení situace a velké množství podkladů, které si žalovaný zaopatřil, doplňoval o další podklady, které by monitorovaly situaci v ukrajinském vězeňství. Soud nemohl přehlédnout, že materiál, který hovoří o nenaplnění všech mezinárodních standardů v ukrajinských věznicích, zmínil žalobce až v doplnění žaloby. Soud je pak přesvědčen, že Ukrajina jistě není jediným státem, kde podmínky ve věznicích nejsou na úrovni mezinárodních standardů, přesto taková skutečnost nemůže vést bez dalšího k závěru, že případné ohrožení žadatele uvězněním je azylově relevantní skutečností, naplňující hrozbu vážné újmy, konkrétně pak mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. Pokud se pak týče žalobcem namítaného zhoršení ekonomické situace rodiny v případě jeho narukování či uvěznění, taková situace jednoznačně azylově relevantní není a správní orgán toto dostatečně vyložil na str. 5 svého rozhodnutí ze dne 24. 10. 2014, a to v souvislosti s hodnocením situace § 14 zákona o azylu. V neposlední řadě pak soud připomíná, že mezinárodní hodnocení situace na Ukrajině neřadilo v době rozhodování věci a neřadí ani aktuálně zem původu žalobce mezi státy, kde by probíhal azylově relevantní ozbrojený konflikt, což správní orgán při svém rozhodování respektoval, popsal seriózně nedobrou bezpečnostní situaci na východě země, nicméně konstatoval, že další území Ukrajiny je bezpečné a podmínky pro přiznání doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14a) odst. 2 písm. c) zmíněného zákona tak naplněny nejsou. S tímto hodnocením se soud ztotožnil a připomíná, že na str. 83 se ve správním spisu nachází výčet podkladů, které správní orgán měl k dispozici, s nimi byl žalobce seznámen, jedná se o objektivní podklady jak MZV ČR, tak i informace evropských orgánů a institucí, jakož i UNHCR a Zprávu

pro Kongres USA, taktéž aktuální znění Infobanky ČTK „Země světa, Ukrajina“, které jsou i obsahem správního spisu a jsou citovány na str. 2, 4 a 6 a 7 napadeného rozhodnutí. Soud tak nemohl přitakat ani poslední námitce žalobce, a to, že žalovaný neměl dostatek aktuálních podkladů pro zhodnocení situace možného návratu žalobce do vlasti. Za takto zjištěné a popsané situace pak soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná a tuto proto v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází ze znění ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když ve věci úspěšný žalovaný náhradu nákladů řízení nežádal, odměna soudem ustanovené zástupkyně žalobce pak byla vyřešena samostatným usnesením.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 27. srpna 2015

JUDr. Jana Kábrtová, v.r.
samosoudkyně